

Ytmiljödepartementet (fiktivt)

## Promemorian Ändrade regler för offentlig upphandling av tjänster och varor med miljökrav

Ytskyddsmyndigheten har tagit del av promemorian Ändrade regler för offentlig upphandling av tjänster och varor med miljökrav (Ytm 2026/131) och lämnar följande yttrande.

Myndigheten tillstyrker i huvudsak förslaget. Myndigheten är förvaltningsmyndighet för skydd av ytor och har därför ett särskilt intresse av hur upphandlande myndigheter ställer krav på ytskikt, ytklass och beständighet. Myndigheten belyser i sitt yttrande särskilt de avsnitt som berör ytor.

Till 3 kap. 4 § i den föreslagna lagen. Promemorian föreslår att upphandlande myndigheter ska ställa krav på en angiven ytklass när en vara ska ha ett ytskikt som utsätts för slitage. Myndigheten välkomnar förslaget men vill påpeka att ytklass enligt YSFS 2021:2 bestäms för ytan och inte för varan som helhet. Kravet bör därför formuleras som krav på ytklass för den yta som upphandlingen avser, med hänvisning till ytklassningsföreskriften.

Till 4 kap. 2 § om ytdeklaration. Promemorian föreslår att leverantörer ska lämna ytdeklaration vid upphandling av möbler. Myndigheten noterar att ytdeklaration för möbler som säljs till konsument redan regleras i YSFS 2022:6. Den föreslagna bestämmelsen bör därför inte skilja sig från den. Undersidan av en möbel är undantagen i föreskriften, och upphandlingsreglerna bör följa samma undantag för att undvika dubbla regler för leverantörerna.

Till 5 kap. om uppföljning. Promemorian föreslår att upphandlande myndigheter ska följa upp miljökraven vid leveranstillfället och efter ett år. Myndigheten anser att uppföljning efter ett år är för kort tid för att fastställa beständighet, eftersom ett ytskikts skydd bedöms över hela sin livslängd enligt grundföreskriften. Uppföljningen bör kompletteras med en mätning vid tre år, enligt myndighetens metod för bestämning av ytjämnhet och glans.

Alternativ. Ett alternativ är att upphandlande myndigheter kan kräva en ytdeklaration från en certifierad ytbedömare i stället för en egen deklaration från leverantören. Myndigheten anser att ett sådant krav är ändamålsenligt för större upphandlingar men förutsätter att det finns tillräckligt många certifierade ytbedömare på marknaden. Myndigheten hade 412 certifierade ytbedömare vid utgången av 2025. Kapaciteten bedöms som tillräcklig för regionala upphandlingar men inte för nationella tjänsteupphandlingar med korta tidsfrister.

Konsekvenser för upphandlande myndigheter och leverantörer. Promemorian bedömer att kostnaderna för upphandlande myndigheter blir små. Myndigheten bedömer att kostnaden för en ytdeklaration som omfattar en yta om cirka 20 kvadratmeter kan uppgå till några tusen kronor per upphandling, och att kostnaden blir relativt sett större för små leverantörer. Promemorian bör redovisa kostnaden per upphandling för olika storleksklasser.

Konsekvenser för myndigheten. Myndigheten bedömer att den får fler frågor från upphandlande myndigheter och leverantörer, och att en vägledning om ytklass vid upphandling behöver tas fram. Promemorian bör ange att vägledningen kan tas fram inom ramen för befintliga resurser. Myndigheten förordar att promemorian omarbetas i de avseenden som anges ovan och står till förfogande för fortsatt beredning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Wallgren. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Lars-Göran Edfeldt deltagit. Föredragande har varit chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Kerstin Wallgren

Linnéa Forsberg